

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
Алдан-Маадырская средняя общеобразовательная школа
им. Ооржака Т-Б.А. Сут-Хольского кожууна Республики Тыва

Рассмотрено
на заседании методического
объединения учителей

Протокол №
от «28» августа 2023 г.
Руководитель МО: Орман

Согласовано
Заместитель директора
по учебно-воспитательной
работе

[Подпись]
С. С. Сывтар
от «29» августа 2023 г.

Утверждаю

2023 г.

Рабочая программа

Шорзан долмаи - эртине баймаи.

внеурочная деятельность

2023-2024 ос. г.

учебный год

9 класс. неделя 1 ш. часа - 34ч.

Класс, количество часов в неделю и за год

ФИО учителя: Ондар Зоя Серен-Доржуевна

Должность: учитель родного языка и литературы.

Категория: I.

9 класс (34 шак)

Программанын кезээ	Тема	Шагы	Өрөнөкчнннн ажыл-чорудулазы	Кичээлдин хеври	Өөредилгенин курлавырлары (парлаамал болгаш электроннуг хевирде)
Дыл дугайында нинти биллиглер	Тыва дыл – эрте-бурун шагдан амгы үеге чедир тыва чоннун культура болгаш төөгүзүнүн кадагалакчызы Тыванын девискээринге ажыглап турган бижиктер	3 06.09 13.09 20.09	Чоннун төөгүзүн болгаш культуразын биллип алырынга төрөөн дылдын ужур-дузазын дугайында чугаага киржир. Тыванын девискээринде бижиктер тураскаалдарын. оларнын төөгүзүн номчуп сонуургаар. интернет четкизинден, музейден көөр. Тыванын хаяларында бижиктер дугайында эртем-шинчилелдиг ажылдарны сонуургаар. Барыын-Хемчиктин Бижиктиг-Хаяда болгаш Улуг-Хем девискээринде хаяларда чуруктар (петроглифтер), Орхон-енисей бижиктеринин дугайында база төвүт, моол бижиктерни ажыгалалынын дугайында дыңнадыглар, презентацияларны белеткеп, семинарга киржир. Тыва дылдын шинчилекчилери болгаш оларнын эртем	Кичээл-лекция. беседа Кичээл-экскурсия Кичээл-семинар	Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс. Национал музейнин бижикке хамаарышкан делгелге (сайтызы: музейтыва.рф)

			<p>ажылдарының чижектери-биле таныжар. Тыва дылдын хевирлерин ылгап тодарадыр. Тыва дугайында сөзүглелдерни сайгарар, сөс курлавырын байыдар, төрөөн чериниң дугайында билиглерин делгемчилер. Сөзүглелдерден херек медээлерни тывар. Чогаадыг бижиринге медээлерни чыыр</p>		<p>Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс. Сөзүглелдер</p>
<p>Өске кижиниң чугаазын дамчыдар аргалар</p>	<p>Цитата – дорт чугааның бир хевирин</p>	<p>2 24.09 04.10</p>	<p>Дорт чугаалыг домактарга бижик демдектерин катаптаар. Аас болгаш бижимел чугаага (чогаадыгларга, эдертиглерге база о.ө) цитаталарны шын ажыглаар</p>	<p>Кичээл-быжыглаашкын</p>	
<p>Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа куньтууразы</p>	<p>Чогаадыг “Төрөөн дылым –эртине-байлаам”</p>	<p>1 11.10</p>	<p>Мурунда кичээлдерге алган билиглеринге даянып, чогаадыгны бижир. Төрөөн дыл дугайында цитаталарны ажыглаар. Шын бижилгениң дүрүмнерин сагыыр</p>	<p>Чугаа сайзырадылгазы</p>	
<p>Синтаксис болгаш пунктуация</p>	<p>Нарын домактарның бөлүктери</p>	<p>1 15.10</p>	<p>Нарын домактарның бөлүктөрүн чагырышпаан, чагырышкан деп ылгап билир, оларның кезектериниң аразында холбажыр аргаларын тодарадыр</p>	<p>Кичээл-быжыглаашкын</p>	<p>Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс.</p>
	<p>Чагырышпаан нарын домактың кезектериниң</p>	<p>2 25.10 08.11</p>	<p>Чагырышпаан нарын домактың кезектеринин катгыжар аргаларын тодарадыр, анаа бижик</p>	<p>Кичээл-быжыглаашкын</p>	<p>Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс.</p>

	кагтыжар аргалары	демдектерин шын салыр. Чагырышпаан нарын домактын синтаксестиг сайгарылгазын кылыр			
Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	<i>Хыналда ажыл</i>	1 <i>15.11</i>	Хыналда ажылды күүседир. нарын домактарнын синтаксестиг сайгарылгазын кылыр	Билиглер хыналдазы	
	Чагырышкан нарын домактарны чугааның стильдеринин аайы-биле ажыглаары	5 <i>22.11</i> <i>29.11</i> <i>06.12</i> <i>13.12</i> <i>20.12</i>	Чагырышкан нарын домакта кол болгаш тайылбыр домак. оларнын холбажыр аргалары тодарадыр. Чагырышкан нарын домакта тайылбыр домактарнын янзыларын аңгылаар, оларны чугааның стильдеринин аайы-биле ажыглалын хайгаараар (үенин, тодарадылганың, немелдениң, даар байдалдын, чөрүлдээнин, сорулганың, чылдагаанның, деңнелгениң, туруштуң, кылдыныг аргазының тайылбыр домактары), оларга бижик демдектери шын салып өөренир. Чагырышкан нарын домактын синтаксестиг сайгарылгазын кылыр	Кичээл-быжыглаашкын	Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс.
	Кичээл-зачёт	1 <i>27.12</i>	Чагырышкан нарын домак	Билиглер	

				дугайында биллиглерин хынаар	хыналдазы	
	Нарын синтаксистиг конструкцияларнын сайгарылгазы	1		Нарын синтаксистиг конструкцияларнын сайгарылгазын кылыр, бижик демдектерин тайылбырлаар	Практиктиг кичээл	Өөрөдилге ному «Тыва дыл», 9 класс, Мергежилгелер чыындыгы
Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	<i>Эдертиг</i>	2		Бижиткен сөзүглелди дыңнаар, эдертигини чурум ёзугаар бижинир	Чугаа сайзырадылгазы, биллиглер хыналдазы	
Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	Сөзүглелдин тургузуу болгаш кол демдектери	3		Сөзүглелдин кол демдектерин (уткалыг кезектерге чарлыры, утка талазы-биле чаңгыс аай болуру, кезектеринин аразында харызаалы) тодарадыр. Абзац – чугааның стиль- композициялыг үзүндүзү, ол микротемаларны аңгылап турар деп билир. Сөзүглелдин уткалыг кезектерин ылгаар. Домактарнын болгаш сөзүглелдин кезектерин харылаштырып турар аргаларны тодарадыр. Сөзүглелдин тургузуун тодарадыр. Сөзүглелди тургузар база ону эде тургузарының кол хевирлерин	Кичээл- быжыглаашкын	Өөрөдилге ному «Тыва дыл», 9 класс,
	Сөзүглелдин лингвистиктиг сайгарылгазы				Практиктиг кичээл	Сөзүглелдер: www.tuvancongrus.ru

Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	1	(план, тезис, конспект, аннотацияны) ажыглаар. Сөзүглелдин дылының онзагайын сайгарар	Чугаа сайзырадылгазы	Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс, М.247
Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	1	«Кым болур мен?» азы «Төрэн Тывамга» деп темага 3-4 абзацтан тургустунган чогаадыг бижиир	Чугаа сайзырадылгазы	Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс, М.247
Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	1	Сөзүглелди кичээнгейлиг дыннаар. Сөзүглелдин уткалыг кезектерин (микротемаларын) тодарадыр. Утказын шын дамчыдар. Дылдын нормаларын сагыыр	Практиктиг кичээл	Сөзүглел
Стилистика болгаш чугаа культуразы	Эртем стилинч сөзүглелдерин тургузары. Илеткел бижиири	4	Ном болгаш чугаа стилдерин катаптаар. Ном стилинч янзыларын (эртем, публицистика, албан-херек) ылгаар, оон кол жанрларынга сөзүглелдер тургузар (илеткел), публицистика (солунга статья), албан-херек (бодунга резюме бижиир).	Кичээл-быжыглаашкын Практиктиг кичээл	Өөредилге ному «Тыва дыл», 9 класс, дүрүмнерни номчуур
Солунга статья бижиири («Баштайгы башкым»)	Солунга статья бижиири («Баштайгы башкым»)				
Резюмени тургузары	Резюмени тургузары				
Амы-хууда болгаш социал четкилерге	Амы-хууда болгаш социал четкилерге		Чугаа стилинч бир хевири болур чагаалажыкылганы чорудуп өөренир		

